

og De Konservative, så havde vi forhåbning om, at vi i dag kunne nå frem til, at der var flertal for forslaget. Det fik vi desværre ikke. Men så ved vi det, og så ved vælgerne det.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Hr. Tom Behnke frittede indenrigsministeren. Jeg kan godt forstå, at ministeren synes, der er grænser for, hvor langt ned han skal bøje sig, men jeg skal da så gerne give ét muligt svar på spørgsmålet om, hvorvidt man vil føre princippet over til også at gælde valg til Folketinget.

§ 29 i grundloven siger, at valgret til Folketinget har enhver, som har dansk indfødsret, fast bopæl i riget og har nået den i stk. 2 omhandlede valgretsalder. Hr. Tom Behnke, som altså respekterer Danmarks internationale aftaler, burde også respektere grundloven. Han har faktisk skrevet under på, at han vil holde den. Men han kender den formodentlig ikke, og derfor kan sådan et spørgsmål se dagens lys.

Hvis man endelig skal forklare – uden meget håb om at hr. Tom Behnke skal forstå det – at der er forskel på folketingsvalg og på kommuner- og amtsvalg, så skal jeg erindre om, at der er altså et begreb, der hedder nærdemokrati.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg tager ordet igen for fuldstændighedens skyld, da begge ordførerne fra de to forslagspartier er kommet med bemærkninger til mit indlæg.

Det skal stå helt klart, at der intet galt er i at genfremsætte forslag i Folketinget, men dette forslag genfremsættes for tredje eller fjerde år i træk. Det var baggrunden for mine bemærkninger om, at jeg finder, det er spild af Folketingets tid, og at man også har et ansvar som mindretal her i Folketinget for, at tingene kommer til at fungere på en rimelig vis.

Det er altså tredje eller fjerde år i træk, det her foregår, og det tror jeg ikke ville være muligt for forslagsstillerne at finde en parallel til i SF.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Hr. Melchior har fuldstændig ret. Det fremgår klart og tydeligt af grundloven, hvad spillereglerne er i forhold til folketingsvalg.

Jeg bad naturligvis ikke ministeren om at gå op på talerstolen og tilkendegive, at ministeren

ville bryde grundloven. Men på samme måde som vi jo hen over både sidste sommer og forrige sommer havde diskussioner om grundlovsændringer, hvor specielt Det Radikale Venstre med udenrigsminister Niels Helveg Petersen i spidsen havde ønsket om, at man tog en større diskussion om grundloven – passer grundloven til 1997? Kunne det være, der var nogle ting, man skulle justere eller ændre i? – og hvor der fremkom nogle politiske ønsker, visioner, ideer til, hvordan man kunne justere grundloven, er det jo også mig tilladt at spørge indenrigsministeren med den politik, som indenrigsministeren her har fremlagt, om det så betyder, og det burde det jo gøre i konsekvens af ministerens holdninger, at ministeren politisk gerne så, at man ændrede spillereglerne ved folketingsvalg, således at også flygtninge og indvandrere kan stemme ved folketingsvalg.

Jeg ved godt, at det forudsætter en grundlovsændring, men det er jo ikke udelukket. Det, jeg spurgte til, var det politiske ønske.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 24: Forslag til lov om afholdelse af vejledende folkeafstemning om Danmarks udlændingepolitik.

Af Tom Behnke (FP) m.fl.
(Fremsat 9/10 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Indenrigsministeren (Thorkild Simonsen):

Åbning af en ny sæson i Folketinget er forbundet med forskellige traditioner. Nogle er festlige, og andre er politisk interessante. En af de nye traditioner er desværre hverken det ene eller andet. Det drejer sig om Fremskridtspartiets rituelle fremsættelse af et lovforslag om affoldelse af vejledende folkeafstemning om Danmarks udlændingepolitik.

Som ny minister på udlændingeområdet er det min intention i en åben og saglig dialog, både her i Folketinget og med befolkningen, at skabe de nødvendige fremadrettede løsninger på området, men en folkeafstemning er ikke måden at gøre det på.

Jeg skal her ganske kort redegøre for, hvorfor regeringen fortsat finder, at en sådan folkeafstemning er en dårlig idé.

Det gør vi, fordi en folkeafstemning aldrig nogen sinde vil kunne afspejle den kompleksitet, der kendetegner udlændingeområdet. Når man skal føre en seriøs udlændingepolitik, må man tage en lang række forskellige hensyn for at sikre, at udlændingepolitikken både er menneskelig og konsekvent. Det betyder, at man ikke bare kan bede vælgerne om at stemme ja eller nej til de 5 spørgsmål, der er nævnt i lovforslaget. Det vil være en vildledning.

En afstemning ville heller ikke, som hævdedt af forslagsstilleren, yde Folketinget nogen videre hjælp i det arbejde, der løbende bliver gjort for at tilpasse udlændingepolitikken den faktiske udvikling på området, fordi spørgsmålene er tilfældige, løse og brokker fra den mur, som udgør Fremskridtspartiets såkaldte udlændingepolitik.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at Fremskridtspartiet finder, at den politiske debat på udlændingeområdet er præget af tabuforestillinger. Fremskridtspartiet synes også, at vi trænger til en alvorlig og saglig debat. Ja tak, en saglig debat er så sandelig meget tiltrængt, men vi får den ikke ved at tro, at udlændingeproblematikken kan puttes ind i 4-5 kasser, som befolkningen skal svare ja eller nej til.

Lad mig tage et enkelt eksempel: Udenlandske statsborgere, der er idømt fængselsstraf på mere end 30 dage, skal udvises straks efter afsøning. Det udsagn skal befolkningen efter Fremskridtspartiets mening svare ja eller nej til. Så firkantet kan det selvfølgelig ikke stilles op.

Vi skal selvfølgelig føre en benhård kurs over for kriminelle udlændinge, og der er på dette område stramminger på vej ud over dem, der er foretaget, men vi må ikke miste sansen for proportioner i det her billede. Inden der træffes beslutning om udvisning, må der nødvendigvis ses på både grovheden af den begåede forbrydelse og udlændingens tilknytning til landet. Har vedkommende boet her i årevis? Er han fuldt integreret med familie og arbejde? Er han anerkendt flygtning og dermed i risiko for forfølgelse, når han kommer hjem? Disse spørgsmål tages der jo ikke højde for, når man stiller spørgsmålet, sådan som Fremskridtspartiet gør. Det med familien lægger jeg også meget vægt på.

Jeg finder det paradoksalt, at et parti, der anklager regeringen for ikke nuanceret at ville diskutere udlændingspørgsmål, år efter år fremsætter et forslag, der er så totalt unuanceret, forenklet og tendentiøst som dette.

Regeringen har intet imod at diskutere udlændingspørgsmål – det har vi jo for øvrigt også gjort i de to uger, jeg har været her, endda flere gange – tværtimod vil det være sådan, at vi ofte selv bringer det på bane og jo inden ret længe vil gøre det i en større helhed.

Regeringen er netop for tiden i færd med at forberede et udspil til ny udlændinge- og integrationspolitik, som vil blive lagt frem. Regeringen vil i den forbindelse overveje en helt ny indfaldsvinkel til de krav, der må stilles både til de udlændinge, der ønsker at blive her i landet, og til det samfund, der skal indsluse dem. Der vil også inden for den allernærmeste fremtid blive taget initiativer med hensyn til udvisningsreglerne.

De tanker, som de kommende udspil vil være udtryk for, tror jeg kan stimulere til en bred, folkelig og saglig debat, og det er som sagt en debat, jeg som ny minister meget gerne vil ind i, både i forhold til Folketinget og i forhold til befolkningen. Det foreliggende forslag er derimod det dårligst tænkelige debatoplæg, man kan forestille sig, og regeringen kan naturligvis ikke støtte det.

Frederik Nørgaard (S):

Som det fremgår af lovforslaget, skal der sammen med det kommunale valg den 18. november 1997 afholdes en vejledende folkeafstemning om Danmarks udlændingepolitik. Alene af den grund vil vi afvise forslaget.

Jeg troede faktisk, at alle de politiske partier i Folketinget lagde vægt på, at når der skulle afholdes folkeafstemning i Danmark, skulle den danske befolkning have de bedste muligheder og det bedste grundlag for at kunne tage stilling, at der var tid til at udarbejde materiale, som belyser for og imod det pågældende forslag, og at der også var tid for de politiske partier til at komme ud til den danske befolkning og debattere for og imod.

Vi mener heller ikke, at de afstemningstemaer, som er listet op i forslaget, egner sig til at besvares med et ja eller et nej. Jeg er også glad for at kunne konstatere, at der ved tilsvarende debatter er blevet taget afstand fra, at udlændingepolitikken kan besvares med et ja eller et nej i et afkrydsningsskema. Det er efter vores mening ikke at tage Danmarks udlændingepolitik seriøst nok.

Det er synspunkter, som også Venstre og De Konservative har stået for, selv om de ønsker udlændingepolitikken strammet, og synspunkter, som jeg har tiltro til, at de vil fastholde.

Der er partier her i Folketinget, som på det seneste har stået for en udlændingepolitik, som vi i Socialdemokratiet har taget afstand fra. De har prøvet at puste sig op på det spørgsmål og har villet gøre udlændingepolitikken til det væsentligste spørgsmål i den kommunale valgkamp.

For os i Socialdemokratiet er det glædeligt at kunne konstatere, at det er helt andre spørgsmål, der har optaget langt de fleste danskere. De seneste meningsmålinger går således på, at spørgsmålet om udlændinge ligger helt nede på 11.-12.-plads.

Lad mig afslutte med at udtrykke, at vi i Socialdemokratiet er inderlig imod at sætte konkrete menneskers situation til folkeafstemning, og at vi også af den grund vil afvise forslaget.

Else Winther Andersen (V):

Da Venstres ordfører, fru Birthe Rønn Hornbech, ikke kan være til stede, skal jeg holde ordførertalen.

Det er jo en gammel kending, som her er blevet fremsat med lovforslag nr. L 24, så jeg kan da starte med at henvise til, hvad vores ordfører tidligere har sagt under forhandlingerne om tilsvarende lovforslag.

I Venstre er vi tilhængere af en stramning af udlændingepolitikken, men vi mener ikke, at så store områder, som er formuleret på sådan et

generelt plan, som der her er tale om, kan besvares med et ja eller et nej. Faktisk mener vi, at der fortsat er brug for en meget nuanceret debat frem for en forenklet debat om udlændingepolitikken.

Venstre og De Konservative har fremsat vores bud på en flygtningepolitik, som jeg vil henvise til, og som det tydeligt fremgår af ordførertalen her, afviser Venstre forslaget.

Henriette Kjær (KF):

Da Det Konservative Folkepartis ordfører på området ikke kan være til stede, skal jeg på hr. Christian Aagaards vegne fremsætte følgende:

Det Konservative Folkeparti kan ikke støtte dette lovforslag om en vejledende folkeafstemning om Danmarks udlændingepolitik allerede her tirsdag den 18. november, selv om vi i Det Konservative Folkeparti er for stramninger, ligesom vi mener, at Danmark skal have en forstærket humanitær profil med støtte til en indsats i flygtninges nærområder og en sammenhæng mellem bistanden til flygtninge i Danmark og i nærområderne.

Vi har i forrige uge fremsat forslag til en løbende vurdering af grundlaget for flygtningenes opholdstilladelse med henblik på forlængelse eller inddragelse, en ophævelse af retskravet på familiesammenføring, obligatorisk danskundervisning for alle udlændinge som betingelse for at opnå offentlige ydelser, en skærpelse af kursen mod kriminelle udlændinge, herunder endvidere adgang til undervisning, og endelig strengere straffe for menneskesmugling for blot at nævne nogle af opstramningerne.

Men vi må tage afstand fra forslaget om at afskaffe valgretten og valgbarheden for personer fra en særlig gruppe lande, og uanset vor enighed fjerner det ikke det faktum, at dette emne ikke er velegnet til folkeafstemninger, men derimod indgår på linje med velfærds politik, skattepolitik og alle andre emner i den aktuelle valgkamp.

For Det Konservative Folkeparti betyder det repræsentative demokrati, at det er de folkevalgte ansvar at træffe beslutninger, og den folkelige debat, som forslagsstillerne efterlyser, skal man bestemt ikke på nuværende tidspunkt lede længe efter.

Aage Frandsen (SF):

Som det fremgik af det forslag til nedsættelse af en grundlovskommission, som vi diskuterede i

sidste folketingsssamling, så mener SF, at man i forbindelse med en kommende grundlovsrevision bør se på, om folkeafstemninger i højere grad kan indgå i en demokratisk beslutningsproces.

Formålet skulle efter vores opfattelse være, at man dermed kunne øge deltagelsesdemokratiet, og det forudsætter efter vores opfattelse, at der er tale om bindende folkeafstemninger, og at der skal være tale om folkeafstemninger, der bygger på folkets initiativret. Men så er det samtidig også vigtigt, hvis man skal have den slags folkeafstemninger, at man får klargjort, hvornår folkeafstemning kan holdes, altså spørgsmålet om, hvilke sager man kan sende til folkeafstemning, og hvilke man ikke kan sende til folkeafstemning.

Ligesom der i dag er begrænsninger i grundlovens § 42 med hensyn til, hvornår en tredjedel af Folketingets medlemmer kan begære et vedtaget lovforslag sendt til folkeafstemning, så må der også være begrænsninger i, hvornår folket kan begære et lovforslag eller et spørgsmål sendt til folkeafstemning.

Efter vores opfattelse er der to slags, som ikke kan sendes til folkeafstemning – der kan også være tale om flere, men i hvert fald to – og det er for det første forslag og spørgsmål, der vedrører indskrænkning i menneskerettighederne eller rettigheder, der udledes af menneskerettighederne, og for det andet forslag og spørgsmål, der vedrører bestemte personers eller bestemte gruppers rettigheder.

Det er ikke nogen tilfældighed, at indfødsretsloven ikke kan sendes til folkeafstemning. Grundlovsfædrene – og det var jo fædre, det var mænd alle sammen – fra 1953 havde en klar forståelse af den problemstilling, da de udformede § 42, fordi man netop kunne forudse, at hvis den slags love kom til folkeafstemning, kunne det give anledning til nok ikke det, som vi ser i dag i diskussionen, men de kunne alligevel forudse noget, nemlig en form for diskussion om bestemte personer.

Vi vil ikke være med til, at den slags love eller spørgsmål kan komme til folkeafstemning, fordi der er en klar undertone af populisme i det plus fremmedfjendskhed. Og det var det, man allerede så omkring indfødsretslovene i 1953, og i hvert fald erfaringen viser, at det i høj grad var berettiget at tænke sådan.

Så selv om SF er forholdsvis positivt indstillet over for spørgsmålet om at bruge folkeafstemningsinstitutionen noget mere, er vi alene af prin-

cielle grunde modstandere af det foreliggende lovforslag, og med udgangspunkt i vores principielle opfattelse er vi naturligvis imod, at man med forslaget ville sende bestemte personer til folkeafstemning, for det er det, der er tale om. Det er i strid med det, vi opfatter som menneskerettigheder, og det er i strid med almindelig anstændighed.

Jeg ved godt, at ordet anstændighed i de her diskussioner preller helt af på det yderste højre i denne sal, og jeg ved også, at det næsten er et fremmedord for de pågældende, men jeg vil alligevel understrege, at anstændigheden altså gør, at man ikke kan sende den slags spørgsmål til folkeafstemning; men det er også ud fra en helt principiel opfattelse af, hvad man kan bruge folkeafstemningsinstitutionen til.

Så har jeg slet ikke forholdt mig til sagens indhold, om det er egnet eller ikke egnet. Det siger sig selv, at jeg mener, at det ikke er egnet. Det viser hele diskussionen om, hvad der er op og ned i det her også. Jeg har også set indenrigsministeren appellere til, at nu skal pressen oplyse. Og man må nok sige, at hvis det her skulle til folkeafstemning den 18. november, så ville der ikke være det oplysningsgrundlag, der skulle til, i denne forbindelse.

Det er ikke en sag, der egner sig til folkeafstemning af helt principielle grunde.

Ulla Solvang (RV):

Det Radikale Venstre går ind for folkeafstemningsinstitutionen, men der er altså emner, der ikke egner sig til at blive afgjort ved folkeafstemninger, og efter min bedste overbevisning er minoritetens vilkår sådan et emne. Kunne man f.eks. forestille sig, at vi sætter bistandsklienters eller pensionisters vilkår ud til en folkeafstemning? Nej, det tror jeg ikke man kunne forestille sig.

Dermed er alt sådan set sagt, men lad mig alligevel tilføje, at afstemningstemaerne er meget forenklede, f.eks. hvis man tager tema 3 om at udvise udenlandske statsborgere efter afsoning. Mon ikke svaret på det spørgsmål vil blive noget mere nuanceret, hvis man tilføje: selv om den udviste risikerer forfølgelse eller måske endda henrettelse efter udvisningen? Men den oplysning mener forslagsstillerne åbenbart er irrelevant. Desuden strider udvisning mod en række af de internationale konventioner, vi har skrevet under på.

Til slut blot en bemærkning om afstemningsdatoen, nemlig den 18. november. Det er jo en

helt håbløs frist, som slet ikke kan opfyldes i praksis, og som heller ikke kan forenes med forslagsstillernes forudsætning om en forudgående oplysningskampagne, der sikrer, at alle væsentlige synspunkter inddrages i debatten.

Det er altså ikke bare et ualmindelig dårligt forslag. Det er også ualmindelig dårligt timet.

De Radikale afviser lovforslaget.

Søren Søndergaard (EL):

Vi hører til dem, som også har den opfattelse, at man ikke kan gennemføre folkeafstemninger om rødårede eller andre mindretals situation i samfundet, og det ligger i forlængelse af, hvad vi sagde sidste gang, så det vil jeg sådan set ikke gentage.

Jeg kunne derimod godt tænke mig at komme lidt nærmere ind på de fem punkter, som Fremskridtspartiet har foreslået, man kunne holde folkeafstemning om, for som flere talere allerede har været inde på, så ligger der jo en klar tendentiøs klang i disse formuleringer.

Hvis vi tager dem et for et, kan vi jo tage det første: om valgetten og valghæden skal fjernes for andre end danske statsborgere og så udenlandske statsborgere fra EU og de nordiske lande. Der er det jo interessant, at man ikke støder på EU-retten. Man kan sagtens gennemføre en vejledende folkeafstemning om, hvorvidt man skal fjerne stemmeretten for alle, men kyllingementaliteten breder sig åbenbart her.

Man tør ikke udfordre EU – end ikke en gang indirekte – så det er nogle kønne modstanderpartier. Eller er det sådan, at man i Fremskridtspartiet i virkeligheden har den opfattelse, at der er noget særligt ved nordiske og europæiske borgere, som ikke gælder for folk, der bor i resten af verden? Er det måske alligevel det, der ligger skjult i teksten? Eller er det bare kyllingementaliteten? Det kan hr. Tom Behnke jo svare på om lidt.

For det andet siger man, at flygtninge kun skal have midlertidig opholdstilladelse; de skal være forpligtede til at vende tilbage. Jamen hvor lang tid? Hvorfor skriver Fremskridtspartiet ikke noget om det? Skal ungarerne fra 1956 vende hjem? Ifølge det her forslag, og hvis det bliver vedtaget, så skal de vende hjem. Eller hvad med wienerbørnene fra 1930'erne? Var det ikke 1934, wienerbørnene kom til Danmark? Er der nogen tilbage af dem, skal de vel også vende hjem, i hvert fald hvis forslaget står til troende. Eller er det måske igen sådan, at det her

forslag ikke står til troende, men skal fortolkes? Og så er spørgsmålet: Fortolkes af hvem?

Tredje spørgsmål er det med, at udenlandske statsborgere skal udvises, hvis de har haft en fængselsstraf på over 30 dage; 30 dage, det er sådan noget, man får for værtshusslagsmål, hvor to parter stort set har været lige gode om det, og så skal man altså udvises fra Danmark.

Der kan jeg fuldstændig dele De Radikales opfattelse, for det, der ikke står noget om, er, om de skal udvises, uanset hvad der sker. Altså folk, som f.eks. havde fået en dom, som Glistrup fik, skulle ifølge det her forslag straks være udvist, men mener Fremskridtspartiet også, at de skulle udvises, selv om de blev udvist til et land, hvor der var henrettelse? Det er det samme spørgsmål, som De Radikale stiller, og det fremgår ikke af det her, og derved har det en klart tendentiøs klang.

Det fjerde spørgsmål handler om, at det offentlige skal være med til at stoppe finansieringen af modersmålsundervisningen. Hvorfor stiller man ikke spørgsmålet korrekt? Hvorfor stiller man ikke spørgsmålet på denne måde: Mener den pågældende vælger, at vi i Danmark skal bidrage til, at udenlandske statsborgere så hurtigt som muligt skal lære dansk, og derfor vil det offentlige betale til modersmålsundervisningen? Hvorfor stiller man ikke spørgsmålet på den måde, for det er jo den måde, det hænger sammen på?

For det femte siger man, at betingelserne for at opnå dansk statsborgerskab skal skærpes især for de kriminelle udlændinge, men det er igen uklart, hvad man mener. Vi har jo her på det sidste fået gjort det klart, at en person, som i Danmark har opfyldt alting, betalt skat, har arbejdet, har integreret sig, taler dansk, der er ikke nogen problemer, undtagen det, at vedkommende i løbet af en periode på et par årtier har fået fire færdselsbøder på sammenlagt 5.000 kr., og derved bliver forhindret i at få dansk statsborgerskab i 19 år. I 19 år for fire færdselsbøder på sammenlagt 5.000 kr.! Er det det, der skal skærpes? Er det det, der skal gøres strammere? Ja, det fremgår ikke af forslaget, men det er det måske, men så synes jeg, man skulle sætte dét til folkeafstemning, hvis det er det, man mener.

Så alt i alt, bortset fra at vi ikke mener, man skal sætte mindretalsforhold til afstemning og derfor altså principielt afviser forslaget, mener vi også, at der i de enkelte formuleringer, der er fremlagt af Fremskridtspartiet, ligger en ual-

mindelig tendentiøs klang, som Enhedslisten ikke ønsker at bidrage til.

Arne Melchior (CD):

CD kan tilslutte sig den afvisning, som indenrigsministeren gav forslaget, og de begrundelser, han gav. Og jeg kan også fuldt tilslutte mig hr. Søren Søndergaards grundige og velgenemtænkte ordførertale.

Ordet velgenemtænkt kan man så sandelig ikke anvende på det her forslag. Det er sjusk, det er tarveligt, det er menneskeforagtende. Jeg måtte overvinde mig selv for overhovedet at ville deltage i denne førstebehandling. Jeg har så lovet ikke at tage ordet ved en eventuel anden og tredje behandling.

Men vores afvisning har to sider, dels ligger der en hån over for medmennesker af anden oprindelse – men det er jo ikke nogen overraskelse fra forslagsstillernes side – som vi altså fuldstændigt vender os imod med afsky og foragt, og dels har det også lidt at gøre med vor holdning til begrebet folkeafstemning i almindelighed.

Det lyder åh så demokratisk med folkeafstemninger. Det viser sig, at folkeafstemninger næsten altid får en reaktionær udgang, ikke fordi befolkningerne er reaktionære, men fordi de ofte drejer sig om noget nyt, og noget nyt vil alle tvivlere, og dem er der jo heldigvis mange af, ofte stille sig sådan til som det gamle ord, der siger: Er du i tvivl min søn, så stem nej.

Derfor tror vi ikke på selve folkeafstemningsinstituttet. Det viser sig da også, at Schweiz er det eneste europæiske land, der jævnlig gør brug af denne institution. Der deltager mellem 15 og 35 pct. af borgerne. Så kan man sætte spørgsmålstegn ved, hvor demokratisk det nu er. Det er f.eks. derfor, at Schweiz ikke er medlem af FN. Og hele den gennemgående schweiziske holdning til mange ting er reaktionær, fordi de er afhængige af nogle folkeafstemninger, hvor man altså skal ud og lefle for de ringeste instinkter hos hinanden.

Så vi afviser med drøn. Jeg ser, der står noget i bemærkningerne om, at forslagsstillerne er villige til at diskutere en række ting i udvalget. Jeg tillader mig at spørge, at det bliver der ikke meget anledning til.

Poul Nødgaard (DF):

Jeg må så meddele, at det her forslag er Dansk Folkeparti faktisk positivt indstillet over for.

Det, jeg bemærkede i hr. Melchiors tale, var jo sådan set, at når han er bange for at få tingene til afstemning, så er han faktisk bange for, at befolkningen skulle finde på at sige noget andet end det, hr. Melchior mener. Og det må jeg også tage som udtryk for, at hr. Melchior formentlig er bange for, at det ender med et nej til den afstemning, vi nu skal have om Amsterdamtraktaten. Og det kan vi da kun håbe at hr. Melchior får ret i. Sådan forstod jeg i hvert fald indlægget.

Jeg må så overordnet sige om det her forslag, at i Dansk Folkeparti havde vi faktisk hellere set et forslag, der byggede på et lidt lettere afstemningstema, nemlig om befolkningen ønsker et multietnisk samfund eller ej.

Der sendes mange afstemningstemaer ud, og det vil måske nok til en vis grad forvirre befolkningen lidt at skulle tage stilling til så mange temaer. Så ét afstemningstema om hele Danmarks udlændingepolitik ville være på sin plads.

Men det, jeg egentlig ikke har forstået herinde i Folketinget, er, at man er så forfærdelig bekymret for disse folkeafstemninger. Nu hørte man Det Radikale Venstres ordfører stå og hælde vand ud ad ørerne: Uh, De Radikale er så positive over for folkeafstemninger. Men, men, men, men der er altså lige de og de ting, man ikke vil have til afstemning. Man vil i realiteten ikke have noget som helst til afstemning. Jeg har ikke set ét eneste sådan virkelig gennemtænkt radikalt emne til en folkeafstemning i Folketinget i de år, jeg har været her.

Jeg ved godt, at udenrigsministeren, da han ikke var udenrigsminister og havde god tid, gik og fægtede om sig med grundlovsændringer og folkeafstemninger, men siden han blev udenrigsminister, har jeg faktisk ikke hørt en dyt til ham, hvad det angår. Men nu har han selvfølgelig også andet at se til. Det var sådan lige lidt udgydelser, fordi man skal være meget forsigtig med at gå og kræve folkeafstemning om det ene og det andet og så i realiteten ikke mene noget med det.

I Dansk Folkeparti mener vi noget med disse folkeafstemninger. Det gælder ikke alene i relation til nogle landspolitiske spørgsmål, men bestemt også i relation til en lang række kommunalpolitiske emner, som vil være velegnede til folkeafstemninger.

Vi ser senere på dagen i dag nogle andre forslag om øget brug af folkeafstemninger, og jeg ved ikke, om de partier, der fremsætter de for-

slag, har hjertet bag dem, eller om det bare er noget, de synes ville være meget passende at gøre og så få det stemt ned.

De forslag, der kommer fra Dansk Folkeparti om folkeafstemning, er nogle, vi 150 pct. står bag. Vi vil også gerne støtte det foreliggende forslag, selv om vi synes, at det skulle være i en let forenklet udgave.

Anden næstformand (Henning Grove):

Ordføreren for forslagsstillerne, hr. Tom Behnke.

Tom Behnke (FP):

Tak for deltagelsen i behandlingen af forslaget.

Indenrigsministeren argumenterede med, at det var et noget unuanceret forslag og et noget forenklet forslag. Se, historien er jo, at det her forslag har været fremsat i anden form før. Det har gennemgået en udvikling fra gang til gang, det har været genfremsat her i Folketinget. I starten var det et forslag, som var rimelig bredt formuleret, men der var alle partiers argumentation for at sige nej til forslaget, at det var for bredt, at det var for meget af det gode. Nu er det blevet for unuanceret og for forenklet. Så uanset om det er for smalt, eller det er for bredt, ja, så bruger man det som argument for at stemme imod, og det er selvfølgelig ikke holdbart.

Indenrigsministeren siger også, at det er det dårligst tænkelige debatoplæg. Det er det bestemt ikke. Det er jo det, befolkningen diskuterer hver eneste dag. Uanset hvor man bevæger sig i samfundet, så ved man jo, at det er disse fem temaer, der bliver diskuteret. Det er det, befolkningen diskuterer, det er det, man forholder sig til, og det er det, man har en mening om. Derfor er det et ganske udmærket oplæg til en folkeafstemning.

Hr. Frederik Nørgaard var inde på, at der ikke ville være tid nok til debatten. Igen skal jeg anføre, at forslaget er fremsat den 9. oktober, og først nu her næsten en måned senere kommer det til første behandling. Havde der været vilje til det, kunne man have gennemført forslaget på et tidligere tidspunkt og dermed have haft en længere periode til konkret at diskutere disse fem temaer til folkeafstemning.

Men spørgsmålet er, om ikke der har været tid til debat. I den valgkamp, der kører i øjeblikket op til kommunal- og amtsrådsvalget, har jeg været ude til en del vælgermøder, og jeg har bestræbt mig meget på i mine oplæg slet

ikke at tale om udlændinge, og jeg har kun talt om andre ting inden for den kommunale sektor. Det har andre i panelet som regel også gjort, men det allerførste spørgsmål, der kommer fra tilhørerne, er: Jamen hvad så med udlændingepolitikken? Og så kører resten af vælgermødet om udlændingepolitik, for det er det, borgerne vil diskutere, det er det, borgerne har en mening om, og de ved godt, hvad de mener.

Fru Else Winther Andersen mente ikke, at man kunne svare ja eller nej til de spørgsmål, der var listet op her. Det er selvfølgelig lidt problematisk for Venstre. For et øjeblik siden behandlede vi et andet forslag, der er første tema i det her forslag, og der meddelte Venstre, at de ville stemme nej. Se, hvis det er så vanskeligt at forholde sig til at stemme ja eller nej til det her, så burde Venstre have sagt: Måske, vi ved det ikke. Men det gjorde Venstre ikke. Venstre forholdt sig til det konkrete forslag, vi tidligere har behandlet i dag, og der sagde man nej til forslaget.

På samme måde kan befolkningen selvfølgelig forholde sig til det. Skal udlændinge have stemmeret ved kommunalvalg? Ja eller nej. Det er jo ikke noget, hvor man kan sige: Njooh, måske, øh, det kan være, at vi skal sætte grænsen op til 4 år eller sådan noget. Det er altså enten-eller, og det har befolkningen en klar holdning til. Det er der slet ingen tvivl om.

Sådan kunne man gennemgå tema for tema, og selvfølgelig kan man stemme ja eller nej til dem. Det er netop det, vi har bestræbt os meget på, for det var et af kritikpunkterne, da vi fremsatte forslaget første gang.

Fru Henriette Kjær sagde, at datoen var et problem, fordi der i forvejen er kommunal- og amtsrådsvalg, og fordi man måske ikke kunne nå at få lavet materialet og sendt det ud osv. Vi imødeser gerne, at Det Konservative Folkeparti under udvalgsbehandlingen stiller ændringsforslag til datoen for afstemningen, og det er vi rimelig positive over for, men det afhænger selvfølgelig af, hvilken dato man foreslår. Kunne Det Konservative Folkeparti være med på forslaget, hvis det var en anden dato, så ser vi gerne på det.

Hr. Aage Frandsen indledte med at komme med nogle politiske holdninger til det her forslag, og det var jeg egentlig glad for, for det har jeg stor respekt for. Jeg har stor respekt for, at man siger: Vi vil gerne have flere folkeafstemninger, vi synes også, at man skulle lade det være op til befolkningen at lave afstemninger,

men rent politisk, ideologisk set synes vi, at det her er et dårligt emne, som ikke egner sig til en folkeafstemning.

Det er reelt nok, det er fair nok at have den holdning, og det har vi selvfølgelig respekt for. Vi er ikke enige, men vi har respekt for, at man politisk kan have den holdning. Og jeg synes, det var rart at høre nogle politiske tilkendegivelser i stedet for, at man fedter sig ned og finder et eller andet lille punkt, som man kan hage sig til og sige nej ud fra. Det var rart at høre en politisk tilkendegivelse.

Hr. Søren Søndergaard forholdt sig egentlig også til forslaget. Hr. Søren Søndergaard havde også en række andre indvendinger, og jeg vil da sige, at hr. Søren Søndergaard er velkommen til at formulere spørgsmålene, hvis det kan fremme, at vi så får en folkeafstemning om de her spørgsmål. Så for min skyld må hr. Søren Søndergaard gerne formulere spørgsmålene, for hr. Søren Søndergaard er tilsyneladende langt bedre til at formulere dem, end jeg er. Det har jeg det helt fint med.

Så jeg ser frem til, at hr. Søren Søndergaard kommer med en 5-6 forslag til folkeafstemningstemaer på det her punkt, men det gør hr. Søren Søndergaard jo ikke. Nej, det, hr. Søren Søndergaard stod og sagde, var jo i virkeligheden fuldstændig irrelevant, for hr. Søren Søndergaard tilkendegav jo, at man principielt afviser forslaget, og derfor er det, der står i enkelte spørgsmål, slet ikke relevant, for Enhedslisten vil ikke være med til en folkeafstemning om det her tema. Sådan er det, det har vi så taget til efterretning.

Men der har altså været tid til debat, og det vil der være, for det her er noget, der bliver diskuteret meget i befolkningen, og uanset hvor man kommer i befolkningen, så er der et stort ønske om at kunne få indflydelse på de her spørgsmål. Der er jo mange mennesker, der til daglig har det fint med at være socialdemokrater, og som synes, at hele Socialdemokratiets partiprogram ser godt ud, og det kan de godt lide bortset fra et punkt, nemlig udlændingepolitikken.

Nu har vi på det sidste set, hvordan vælgerne er begyndt at vandre fra Socialdemokratiet, fra SF, fra De Konservative og Venstre og trække over til Dansk Folkeparti, der har et eneste punkt, som man slår hårdt på.

Det siger jo noget om, at vælgerne siger: Vi synes egentlig, Socialdemokratiet, Venstre, De Konservative er nogle gode partier, men der er

et punkt, hvor vi er uenige, og det tilkendegiver de på den måde. Derfor er der ingen tvivl om, at der i befolkningen er behov for, at man får lov til at stemme om det her, vel vidende at man er en god socialdemokrat, god Venstre-mand, god konservativ osv. osv. Man vil gerne have lov til at kunne stemme om det emne særskilt. Så interessen i befolkningen er der, og diskussionen kører alle steder.

Vores opfordring er: Lad nu vælgerne komme til orde ved en folkeafstemning. Men desværre må vi konstatere, at det tør eller vil Folketingets medlemmer ikke være indstillet på. Det beklager vi, men sådan er virkeligheden.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg skal bare meddele, at man ikke er et godt medlem af Enhedslisten og man ikke er en god vælger til Enhedslisten, hvis man støtter en forskelsbehandling, som betyder, at indvandrere og udlændinge behandles dårligere end danske statsborgere. Har man den opfattelse, så skal man stemme et helt andet sted end på Enhedslisten.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 8:

Forslag til folketingsbeslutning om lokale og regionale folkeafstemninger gennem initiativ og referendum.

Af Aage Frandsen (SF) m.fl.

(Fremsat 9/10 97).

Forslaget sattes til forhandling.